

ІННОВАЦІЙНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ МУЗЕЙНОГО ТУРИЗМУ В КАРПАТСЬКОМУ РЕГІОНІ УКРАЇНИ

Андрій Кухтій

канд. наук з фіз. виховання і спорту, доцент

Роман Скабара

канд. геогр. наук, доцент

*Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського (Україна)*

До видів і форм культурно-пізнавального туризму, які розвиваються в Україні в останні десятиліття, належить і музейний туризм. Сьогодні цей термін по-різному трактують і використовують для позначення різної за змістом сукупності подорожей [1].

На наше переконання, *музейний туризм – це індивідуальні подорожі чи подорожі груп людей тривалістю від однієї доби до одного року поспіль із культурно-пізнавальною метою, головною дестинацією яких є музейні установи різних видів.*

Передумовою поступального розвитку музейного туризму вважають наявність в Україні унікальної і значної за обсягом історико-культурної спадщини, що сконцентрована саме в музеях і не задіяна для створення туристичного продукту [2].

Карпатський регіон України складається з Івано-Франківської, Закарпатської, Львівської та Чернівецької областей, що характеризуються тотожним фізико-географічним і геополітичним положенням. Туристично-рекреаційний потенціал регіону, частиною якого є історико-культурна спадщина, зокрема музейний фонд, не використовують на належному рівні.

Зазначимо, в Україні впродовж 1995–2017 рр. кількість музеїв збільшилася на 82,8% (від 314 од. у 1995 р. до 574 од. у 2017 р.); водночас кількість відвідувачів музеїв зменшилася на 1,0 млн осіб (від 17,4 у 1995 р. до 16,4 – у 2017 р.). Від 2014 р. у статистиці не враховані українські території, які тимчасово окупувала Росія.

Якщо брати до уваги інформацію Головних управлінь статистики Івано-Франківської, Закарпатської, Львівської та Чернівецької областей, то потрібно зазначити збільшення у кожній з карпатських областей і кількості музеїв, і кількості їхніх відвідувачів; загалом у КРУ в 2017 р. діяло 77 музеїв, які відвідали 3395,1 тисяч осіб (табл. 1).

Питома вага Карпатського регіону України в загальній кількості відвідувачів музеїв в Україні постійно зростає і в 2017 р. досягла 20,7 %. Отже, кожен п'ятий відвідувач музею в Україні – це відвідувач музею карпатського краю. Лідером за кількістю відвідувачів музеїв у Карпатському регіоні є Львівщина (1928,1 тис. осіб або 56,8 % у 2017 р.), далі йдуть – Закарпаття, Прикарпаття та Буковина. Такі позиції відповідають позиціям названих областей за кількістю внутрішніх туристів, яких обслуговували туристичні фірми.

Таблиця 1

**Діяльність в музеї Карпатського регіону
України в 1995–2017 рр., один. і осіб***

Рік	Адміністративні області								Карпатський регіон України		Україна, загалом млн осіб
	Львівська		Закарпатська		Івано-Франківська		Чернівецька		тис. осіб	% в Україні	
	тис. осіб	% у КРУ	тис. осіб	% у КРУ	тис. осіб	% у КРУ	тис. осіб	% у КРУ			
1995	1141,5	63,9	183,6	10,3	199,2	11,1	262,4	14,7	1786,7	10,3	17,4
2000	1058,8	58,3	163,1	9,1	326,4	17,9	267,6	14,7	1815,9	11,3	16,0
2005	1044,5	54,5	182,2	9,6	447,5	23,4	240,6	12,5	1914,8	10,1	18,9
2010	1567,6	59,6	347,9	13,2	449,1	17,1	265,1	10,1	2629,7	12,1	21,7
2013	1864,0	61,0	434,3	14,2	486,7	15,9	271,2	8,9	3056,2	13,7	22,3
2014	1584,7	58,1	427,2	15,7	450,6	16,6	263,5	9,6	2726,0	19,2	14,2
2015	1797,1	60,0	440,3	14,6	480,7	15,9	287,3	9,5	3005,4	19,9	15,1
2016	1897,2	58,0	599,3	18,3	493,5	15,1	282,1	8,6	3272,1	20,7	15,8
2017	1928,1	56,8	694,3	20,4	470,6	13,9	302,1	8,9	3395,1	20,7	16,4

*Примітка. * – Укладено за даними Головного управління статистики в Івано-Франківській області, Головного управління статистики в Закарпатській області, Головного управління статистики в Львівській області, Головного управління статистики в Чернівецькій області.*

Потрібно зазначити помітний ріст відвідуваності музеїв Закарпатської області: від 163,1 тис. осіб у 1995 р. до 694,3 тис. осіб у 2017 р. Причиною цього, на нашу думку, є поява на ринку нових музейних установ, ефективне інвестування в реконструкцію чинних музеїв, налагодження взаємодії між музеями, організаторами туризму і органами місцевої влади, які виявляють свою зацікавленість у підвищенні рівня соціальної ефективності туристичної індустрії.

Для стимулювання сталого розвитку музейного туризму в Карпатському регіоні необхідно реалізувати низку кроків у різних сферах життєдіяльнос-

ті, що можуть стати частиною регіональних програм розвитку туризму, курортів та рекреації. До них належать:

- а) створення ГІС Музеї Карпатського регіону у формі інтерактивного застосунку;
- б) координація зусиль регіональних туристичних агенцій розвитку туризму для напрацювання пропозицій зі створення мережі музейного туризму в Карпатському регіоні України;
- в) спільна промоція музейного туризму в Карпатському регіоні України на міжнародному туристичному ринку тощо.

В актуальних умовах одним із визначальних чинників активізації співпраці між музейними установами та організаторами туризму є переважно адміністрації музеїв, що розуміють потребу комерціалізації власної діяльності за допомогою використання інноваційних інструментів.

Список використаних джерел

1. Кузик С. Теоретичні проблеми туризму: суспільно-географічний підхід: монографія / С. Кузик. – Львів : ВЦ ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 253 с.

2. Скабара Р.М. Музейний туризм як перспективний напрям розвитку індустрії гостинності Львівської області. Туристична індустрія: сучасний стан та пріоритети розвитку: матеріали VI Міжнар. наук.-практ. конф. (28–29 квітня 2011 р., м. Луганськ). Луганськ : Вид-во ДЗ ЛНУ імені Тараса Шевченка, 2011. – С. 240–245.